

การศึกษามูลคณิกภาพของศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา ๖

นางทศยา หงษ์สิทธิ์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๓๑

ISBN ๙๗๔ - ๕๖๔ - ๙๓๔ - ๓

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014521

A STUDY OF PERSONALITY OF EDUCATIONAL SUPERVISORS
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE
NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION
EDUCATIONAL REGION SIX

Mrs. Tattaya Hongsithee

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-568-934-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษามูลคณิกภาพของศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา ๖

โดย

นางหัตทยา หงษ์สิทธิ์

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)
..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เขมรอก)

ทัตยา หงษ์สิทธิ์ : การศึกษาบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 (A STUDY OF PERSONALITY OF EDUCATIONAL
SUPERVISORS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL
PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION SIX) อ.ที่ปรึกษา :
ดร.นิพนธ์ ไทพานิช, ผศ.เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว, 139 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดและศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในเขตการศึกษา 6
เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสำรวจตัวเองซึ่งใช้สำรวจบุคลิกภาพ 4 ด้านคือด้านทัศนคติ ด้านการรับรู้ความ
เป็นจริง ด้านการพิจารณาตัดสินใจที่รับรู้ และด้านแบบนิยมที่ใช้ในการตัดสินใจ ผู้วิจัยส่งแบบสำรวจไปยัง
กลุ่มประชากรจำนวน 263 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 213 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.99 วิเคราะห์ข้อมูลโดย
การหาความถี่และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. บุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด แยกตามเพศ อายุ วุฒิสถที่สุดทาง
การศึกษา ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ และระยะเวลาที่เคยเป็นครูก่อนดำรงตำแหน่ง
ศึกษานิเทศก์ มีบุคลิกภาพแต่ละด้านคิด เป็นร้อยละมากที่สุดดังนี้

- 1) ด้านทัศนคติ เป็นประเภทเปิดเผย
- 2) ด้านการรับรู้ความเป็นจริง เป็นประเภทมีความรู้สึกและการรู้ที่รวดเร็ว
- 3) ด้านการพิจารณาตัดสินใจที่รับรู้ เป็นประเภทใช้ความคิด เป็นเครื่องมือในการ
พิจารณาตัดสินใจ
- 4) ด้านแบบนิยมที่ใช้ในการตัดสินใจ เป็นประเภทใช้การตัดสินใจ

2. บุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เหมือนกับบุคลิกภาพ
ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เมื่อพิจารณาแยกตามเพศ อายุ และวุฒิสถที่สุดทางการ
ศึกษา แต่เมื่อพิจารณาแยกตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์และระยะเวลาที่เคยเป็นครูก่อนดำรง
ตำแหน่งศึกษานิเทศก์พบว่าบุคลิกภาพด้านทัศนคติ เป็นประเภทเก็บตัว ซึ่งแตกต่างกัน ส่วนอีกสามด้านมี
บุคลิกภาพเหมือนกัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา .....
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาลักษณ์ครู .....
ปีการศึกษา ..... 2530 .....

ลายมือชื่อนิสิต ..... ก.ย. ๙๖ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... [Signature] .....

TATTAYA HONGSITTHEE : A STUDY OF PERSONALITY OF EDUCATIONAL SUPERVISORS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION SIX. THESIS ADVISORS: NIBONDH THAIPANICH, Ph.D., ASST. PROF. KASEMSAK POOMSRIKEO. 139 PP.

The purposes of this research were to study and compare the personality of the educational supervisors who worked in the Provincial Primary Educaiton Office and those in the District/Branches of district Primary Education Office under the jurisdiction of The Office of the National Primary Education Commission, educational region six. Preference Survey was employed to assess four dimensions of personality which were Attitude Types, Reality Perception, Consideration and Decision Making Types. Two hundred and sixty-three Preference Survey forms were sent to the population: Two hundred and thirteen of them were returned (80.99 per cent). The data were presented in terms of frequency and percentage.

Findings :

1. The provincial supervisors, regarding sex, age, degree of education, period of being supervisors and period of having been teachers, had personality types as followed :

- a) Attitude Types, they were Extrovert.
- b) Reality Perception, they were Sensory.
- c) Consideration, they used Thinking.
- d) Decision Making Types, they used Judgmental.

2. The personality of the district/branches of district supervisors did not differ from the provincial supervisors' in any types, regarding sex, age, and degree of education. On the contrary, they were Introvert in Attitude Types, considering period of being supervisors and period of having been teachers. The rest three personality types were not different.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา .....
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร .....
ปีการศึกษา ..... 2530 .....

ลายมือชื่อนิสิต ..... น. 5 ๐๒ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... Prof. Nomsak Poomsrieko .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความกรุณาของ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช และผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาที่มีคุณค่ายิ่ง ในกำลังใจตลอดเวลา ให้ความเป็นกันเอง รวมทั้งให้เวลาอันมีค่าของท่านเพื่อการปรึกษาอย่างเต็มที่ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจมากที่สุด จึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เจริญยศ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำในการปรับโครงสร้างวิทยานิพนธ์ อาจารย์ทุกท่านในภาควิชาบริหารการศึกษาที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ศิษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ และอาจารย์สวัสดิ์ จงกล ที่คอยติดตามถามความก้าวหน้าในการหาหัวข้อและการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำแนะนำสั่งสอนด้วยความห่วงใย ทำให้ผู้วิจัยเกิดกำลังใจเป็นอย่างมาก

ขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยนี้ ท่านผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอทุกท่าน ในเขตการศึกษา ๒ ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย นิสิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์และพัฒนาลัทธิธรรมรุ่นที่ ๒๔ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ช่วยคอยแบบสำรวจ ดร.มิลินทร์ และคุณศรีสุรางค์ สำเภาเงิน ที่ช่วยวิเคราะห์ข้อมูล คุณพรธรรมา ทัฬหี เพื่อนที่คอยช่วยเหลือทุก ๆ ด้านตลอดเวลา

ขอบคุณคุณสุนทร หงษ์สิทธิ์ ครูชีวิตที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจจนกระทั่งวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์

คุณค่าของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของคุณพ่อและคุณแม่ที่รักและเคารพยิ่ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๖
ขอบเขตของการวิจัย	๖
ข้อจำกัดในการวิจัย	๗
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๗
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	๗
ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย	๑๐
ลำดับขั้นตอนในการเสนอรายงานผลการวิจัย	๑๓
๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๔
คุณสมบัติของศึกษานิเทศก์	๑๕
บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์	๑๘
ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	๒๒
ความหมายของการนิเทศการศึกษา	๒๒
จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา	๒๔
หลักการนิเทศการศึกษา	๒๕
กระบวนการนิเทศการศึกษา	๒๕
วิธีการนิเทศการศึกษา	๓๑
ทักษะและเทคนิคที่จำเป็นในการนิเทศการศึกษา	๓๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ	๓๙
ความหมายของบุคลิกภาพ	๓๙
ความสำคัญของบุคลิกภาพต่อการปฏิบัติงานของ ศึกษานิเทศก์	๓๙
ทฤษฎีบุคลิกภาพ	๔๑
ทฤษฎีบุคลิกภาพของคาร์ล จุง	๔๔
การวัดบุคลิกภาพ	๔๗
แบบสำรวจตัวเอง	๔๘
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๘
๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๕๑
การศึกษาคนควาเบื้องต้น	๕๑
กลุ่มประชากร	๕๑
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๕๒
ความเป็นมาของเครื่องมือ	๕๒
ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้	๕๒
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๕๖
การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๖
๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๘
๕ สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	๑๐๗
สรุปผลการวิจัย	๑๐๘
อภิปรายผล	๑๑๔
ข้อเสนอแนะ	๑๑๘
บรรณานุกรม	๑๒๐
ภาคผนวก	๑๒๔
ประวัติผู้เขียน	๑๓๙

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑	แสดงร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของ ศึกษานิเทศก์ผู้ตอบแบบสำรวจ	๕๕
ตารางที่ ๒	เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประดม ศึกษาจังหวัด แยกตามเพศ	๖๓
ตารางที่ ๓	เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประดม ศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ แยกตามเพศ	๖๖
ตารางที่ ๔	เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ แยกตามเพศ	๖๙
ตารางที่ ๕	เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประดม ศึกษาจังหวัด แยกตามอายุ	๗๒
ตารางที่ ๖	เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประดม ศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ แยกตามอายุ	๗๖
ตารางที่ ๗	เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ แยกตามอายุ	๗๙
ตารางที่ ๘	เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประดม ศึกษาจังหวัด แยกตามวุฒิสูงสุดทางการศึกษา	๘๔
ตารางที่ ๙	เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประดม ศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ แยกตามวุฒิสูงสุดทางการศึกษา ..	๘๖
ตารางที่ ๑๐	เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ แยกตามวุฒิสูงสุด ทางการศึกษา	๘๘
ตารางที่ ๑๑	เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประดม ศึกษาจังหวัด แยกตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์	๙๑
ตารางที่ ๑๒	เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประดม ศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ แยกตามระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์	๙๓

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๑๓	เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ แยกตามระยะเวลา ที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ๔๕
ตารางที่ ๑๔	เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา ศึกษาจังหวัด แยกตามระยะเวลาที่เคยเป็นครูก่อนดำรง ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ๔๕
ตารางที่ ๑๕	เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา ศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ แยกตามระยะเวลาที่เคยเป็นครู ก่อนดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ๑๐๑
ตารางที่ ๑๖	เปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ แยกตามระยะเวลา ที่เคยเป็นครู ก่อนดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ๑๐๓

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย